

העם

ענין שבלב

ישראל עניה בניגורים אמיתיים, פרט לגבורה הגופנית בשורות הצבא הלוחם. על הבמה הציבורית מסתובבים למכביר גיבורים סינטיטיים, שגודלו בחממה המפלגתית וטופחו בתעמולה מאורגנת. אולם נדיר אומץ-הלב האזרחי של אדם, המוכן לעמוד נגד סערה של דעת-קהל משולהבת. השבוע נמצא אדם כזה בין שופטי ישראל.

פחתה-האיכרים מוכרוץ-יעקוב, סנסציה נור-ספת. הנשיא התורן של בית-המשפט המחוזי בחיפה, ששינה בינתיים את שמו לבנימין זוהר, נתבקש על-ידי פרקליטות המדינה להאריך את מעצרו של אהרון כהן, הנא-שם בריגול. כשנשאל נציג המדינה מדוע דרוש להחזיק את כהן במעצר, לא היתה בפיו תשובה ברורה. לעומת זאת היה ברור כי כהן לא יברח מן הארץ, וכי החקירה נגדו נסתיימה. הוכחה לכך: אנשי השב. עצמם הפיצו את כל פרטיה ברמקוליהם. "גמרתי את חשבונני..." אולם הנימוק העיקרי לשיחרור הגבר הגינני תכולה-העיניים היה אישי יותר. כהן חולה במחלת-לב קשה, שהחמירה בצורה מדאונה בתקופת המאסר. היה זה נימוק אשר בנימין זוהר ידע להבינו מאין כמיהה, כי גם הוא לקה במחלת-לב. הוא פקד לשחרר את כהן בערכות.

היה משהו סמלי בגישה אנושית זו של השופט סוף-השיער. כי בפרשת אהרון כהן כמעט ונשכה, מן הרגע הראשון, האדם העני-מד במרכזה. מאשימים ומגנים, משמצים ותועמלנים, פעלו בהתאם לאינטרסים פוליטיים גסים. הנחו אותם חשבונות-בחירות, מספרי-תפוצה, מאזני-מפלגות. יתכן כי היה דרוש אדם חולה-לב כדי להזכיר למדינה כי לבו של אדם אחד חשוב עדין ערוך יותר מכל הסיסמות המצלי-צלות והדוקטרינות המופשטות.

מפלגות

דם אדום ושחור

שתי המתעות ציינו את כנס צירי ועידת הסתדרות הציונים הכלליים, שנערכה השבוע בתל-אביב. האחת הייתה הופעת ההמונים, שניסו להתפרץ להיכל התרבות, שהיה מלא וגדוש. ההפתעה השניה הייתה הופעת רעי-יון חדש בשימון הרעיוני של המפלגה, שניסה אף הוא להתפרץ להיכל מקודש של דעות קדומות. היתה זו הופעתה של חזית הצעירים והפעילים, אשר ניסתה ל-שכנע את צירי הרעיונה לקבל רעיונות של השתלבות במרחב, ביטול הממשל הצבאי וחיסול ההסתדרות הציונית, כמעט למדינת-ית-חוק של המפלגה (העולם הזה 1102). למרות שרק שניים מאנשי החזית, אברהם כץ ובצלאל ויינשל, נאמו בפני הכנס, הם גנבו את ההצגה כולה. עשרות הצעירים ש-השתתפו בוויכוח, כמעט ולא דיברו על נאומי הפרוגרמטי של יושב-ראש המפלגה, הר"ר פרץ ברנשטיין. כולם עסקו רק ב-פצצה שהטילו אנשי חזית הצעירים.

אנשי המפלגה השמרנית לא התלהבו מן הרעיון החדש. קול הדעה הקדומה דיבר מגרונות המסתערים על חזית הצעירים. "אתם עושים שירות של דב למדינה ול-מפלגה כולה," התרחה מרדכי אלון, יושב-ראש מועצת בנימינה, ואחיו של האלוף יגאל אלון, "ידידות אין כופים. הערבים יעריכונו כשארגונו יותך עליהם!"

"עם מי נשתלב? עם החורגים במצרים?" החזיק אחריו ציר בשם בארי.

"כלידי הארץ אני אומר: לא יתערב לעו-לם דם יהודי עם דם ערבי, דם שחור עם אדום! זה כאלו שבצע שחור יתערב עם צבע אדום!" נימק יוסף פרייס התנגדותו. דבריו עוררו סערה. אולם יוסף ספיר, שישב בראש הישיבה, סירב לדרוש ממנו

• התודה השבוע כהן באוזני אחד מ-ידידיו: "היו לי ימים במאסר כשהרגשתי אשה חסוף. גמרתי את חשבונני עם העולם. אמרתי לעצמי: אתה טיימת, עכשיו יצטרכו אחרים להמשיך."

שיחזור בו מדבריו. למזלו, לא הוזמנו לאותה ישיבה הנכבדים הערביים, שפיארו את טקס הפתיחה.

**צעירים, אפילו הושבים.** גם אחרי שרבים מהצירים הביעו את הסתייגותם מ-דבריו של פרייס, לא שקטה הסערה: "איך הגיע לוועידה ציונית כללית מצע של העולם הזה?" תמה עורך-הדין שמואל קינג. הסערה גברה. "תלכו למפ"ם!" צעקו לצעירים.

אנשי חזית הצעירים עצמם לא הופתעו מההתקפה. להם היה ברור מראש באיזה יחס יתקלו, אולם הם ראו צורך חיוני ב-הבאת דבריהם בפני הכנס. הסביר בצלאל ("בוצי") ויינשל, בנו של הרוטא-הסופר, בנאומו בפני הכנס: "באסיפת עם של מפ"ם! לפני חודש חילק ח"כ ברוך אוזניה מחמאות לגישתה של מפלגתנו למדיניות החוץ. היה זה תשלום הוגן עבור לויאל-יות שהראתה המפלגה במשך הומון האחרון.

**יתכן מאוד כי כוח החירום הבינלאומי יוצא מרצועת עזה ומחצי האי סיני בעתיד הלא-רחוק.** החלטה בכיוון זה עלולה להתקבל אחרי ביקורו הקרוב של מזכיר האו"ם דאג האמרשילד במרחב, בעוד כששה שבועות.

**שרת החוק גולדה מאיר תמשיך במסעותיה. היא תבקר בקרוב באיטליה,** שם תיפגש עם ראש הממשלה אמינוורה פנפני, ויתכן כי מרומא תמשיך לונדון, לפגישה עם ראש ממשלת בריטניה. כפי הנראה, תפסח שרת החוק על פאריס. אחת הסיבות: הקרירות הקיימת על רקע סחרי החוק בין ישראל וצרפת, עקב הקמת השוק האירופי המשותף העשוי לדחוק את רגלי היצוא הישראלי.

**חבר ממשלת קנדה יגיע לישראל לביקור רשמי,** במסגרת הידוק היחסים בין שתי הארצות. יוזמו כנראה גם כמה מפקדיו הגבוהים של משרד הבטחון הקנדי.

**הרתיים ירחיבו את משבר היחסים בינם לבין מפא"י,** גם אל תחום הנהלת הסוכנות היהודית. שלמה זלמן שרגא, נציג הפועל המרכזי בהנהלת הסוכנות, יאיים להתפטר מתפקידו, בגלל התערבות חברי הנהלה המפא"יים בענייני מח-לקת העליה, שהוא עומד בראשה. שרגא יתלונן על כך, שפקידים חברי מפא"י במנגנון העליה מקבלים הוראות מ-

מפלגתם, מעל לראשו, ולעתים בניגוד לדעתו.

**עניין גיוס בחורי הישר בות יוכנס למקרה.** דויד בן-גוריון החליט, על דעת יועציו, כי כל עוד נמצאים הדתיים באופוזיציה, לא ינקוט שום צעד העלול ללכד נגדו את הציבור הדתי ולזכות בכך את המפלגות הדתיות ביתרון במערכת הבחירות.

**יעקב הרצוג יתפוס את מקומו של אבא אבן כשגריר בווישניטון.** כנציג ישראל כי או"ם יתמנה, כנראה, מנחל משרד החוץ וולטר איתן.

**בין המועמדים למשרת שגריר ישראל במוסקבה:** ראש טולל בונה המפורסר הלל דן. ראש ה-ממשלה, המבקש להרגיע את קבוצת המנהלים אשר סולקו על-ידי פנחס לבון, עשוי להציע את המשרה לדן, מתוך שיקול כי המינוי יביא עמו פרסטיגיה מחודשת.

**צפויים חיכוכים בתוך ה-מפלגה הפרוגרסיבית.** החוג ה-מתקדם יותר שבין חברי המפלגה, ה-סוען כי המפלגה משועבדת מדי ל-מפא"י בעניינים כמו מדיניות החוץ ו-יחס למיעוט הערבי, ידרוש שינוי בקו המפלגה. חבריו מאיימים לנקוט צעדים עצמאיים, כגון פירסום גילוי-ידעת ב-ציבור.

**יש להניח כי ישראל רי-קה יעמוד בראש רשימת ה-ציונים הכלליים לבחירות ל-עיריית תל-אביב.** חוגים המקורבים לרוקח מוסריס, כי מופעל עליו לחץ חזק ביותר מצד חוגים שונים שיחזרו לראשות העירייה, אשר הכלליים חו-ששים שהיה עלולה להשטם מהם ב-חירות הקרובות, אם לא יחזור רוקח. נוכח אפשרות זאת, קרוב לוודאי שם יריביו של רוקח, יוסף ספיר ויוסף סרליג, יעדיפו שרוקח יעמוד בראש הרשימה לעירייה מאשר להפסיד אותה לגמרי. במקרה כזה, יוותר רוקח על מקומו ברשימה לכנסת, לסובת ראש העיר הנוכחי חיים לבנון.

**סכסוך רעשני בתוך הסתדרות העובדים עלול לפרוץ בקרוב,** בין ח"כ יוסף אלמוגי לבין מנהל תנובה נחום ורי-לינסקי. הסכסוך פרוץ על רקע של מוצר ארזיה תעשייתי חדש, העשוי לגרום מהפכה במטק הישראלי. המוצר, פירמידות של נייר מצופה בפלסטיק, בו משוקקים כבר כיום מיץ תפוזים, יכנס בקרוב לכל שטחי המשק הישראלי. תנובה אף דנה בביטול חלוקת בקבוקי חלב, וחלוקתו בפירמידות פלסטיק כפי שנהוג בארצות-הברית, דבר שיחסוך את הצורך באיסוף בקבוקים וניקויים, ויזיל את מחיר החלב. אלמוגי מייצג בסכסוך זה את האינטרסים של בית-החרושת לזכוכית פיניציה, אשר אם יתקבל מוצר הארזיה החדש, עלול להפגע.

**משבר מקומי נוסף צפוי למפא"י.** אחרי שכמה מטנפי המפלגה נתפלגו בשנים האחרונות בגלל התנגשויות אישיות, יגיע עתה תורו של סניף רמת-גן. הצדדים הלוחמים: סיעה אחת המרוכזת מסביב לאוריאל אברמוביץ, סיעה שניה מסביב לאריה נשר.

**למרות פרשת כהן, תמשיך מפ"ם במלחמתה המקצועית,** אותה חיכנה לפני כך, בממנה להפוך את בעית השכר למרכז מלחמת-הבחירות של המפלגה. אחרי הצלחת כינוס פועלי תבניג, תנסה עתה ספ"ם לערוך כינוס כללי של פועלי החרושת, בטיסמה של העלאת השכר לכל הפועלים. הדבר יגרום להתנגשות חריפה נוספת בינה לבין מפא"י, המתנגדת בתוקף להעלאה.



ההצה מתחדשת

לויאליות זו אין הצבור, וביתוד הנוער, מסוגל להבין. גם לאחר הויכוח היום, מה-מאתו של ברוך אוזניה בעינה עומדת. היא לא תעמוד אם תקבל המפלגה את הצעתנו, המשיך בוצי לפרט את תכנית הצעירים, בהסבירו את ההצעה להקמת פדרציה עם המדינה הפלסטינית שתקום במקום ממלכת ירדן: "כשאנו אומרים השתלבות במרחב, אין אנו משתמשים בו כמושג שבאופנה. לדעתנו, חיוני הדבר לנו ולשכנינו כאחד." למרות התנגדות הכללית, הצליחה הצעת הצעירים לעורר התענינות שלא היתה כמותה בועידות קודמות של הציונים הכלליים. במשך שעות ישבו מאות צירים, האזינו בדריכות לויכוח, והסכימו כולם כי למרות התנגדותם לרעיונות שהובעו, יש ברכה במחשבה עצמאית של החברים. "תמיד חשבנו נו שהמפלגה היא בלי צעירים," הביעה עסקנית צ"כית את דעתה, "עכשיו ראינו שיש לנו צעירים, ושהם אפילו חושבים." "מסתבר כי רעיון השתלבות באמת כובש את הנוער," תמה עסקן קשיש.

• אותה הצעה כלולה במגשר העברי, מצעה העקרוני של הפעולה השמית שחופיע לפני חודשים.